

TALOUSARVIOALOITE 583/2003 vp

Määrärahan osoittaminen lapsiasiainvaltuutetun viran perustamiseen

Eduskunnalle

YK:n yleiskokouksessa vuonna 1989 hyväksytyssä lapsen oikeuksien yleissopimuksessa määritellään ne perustavat ihmisoikeudet, jotka kuuluvat lapsille kaikkialla. Sopimuksen mukaan lapsi on ymmärrettävä itsenäisenä subjektina, ei pelkkänä aikuisten toimenpiteiden kohteena. Lapsia on kohdeltava tasa-arvoisina yksilöinä. Lasten asemaan vaikuttaa olennaisesti lapsen vanhemmat ja kasvuympäristö.

Meillä Suomessa valtaosa lapsista voi hyvin. Valitettavasti Suomessa on myös joukko lapsia, joiden hoivassa ja turvassa on puutteita. Monenlaiset tutkimukset osoittavat, että erityisesti lasten psyykinen oireilu on lisääntynyt hälyttävästi. Lapsia koskevat huolenaiheet liittyvät ennen kaikkea sosiaalisiin ja psyykkisiin tekijöihin.

YK:n lapsen oikeuksien komitea on jo useaan otteeseen suositellut Suomen hallitukselle lapsiasiainvaltuutetun viran perustamista. Komitea on Suomen määräaikaisraportista antamassaan lausunnossa syksyllä 2000 kiinnittänyt huomiota siihen, että lapsiin kohdistuvat palvelut ovat eri tasoisia maan eri osissa. Lisäksi komitea on todennut, että Suomen lapsipolitiikan koordinaatiota tulisi parantaa.

Muissa Pohjoismaissa on jo pitkään toiminut lapsiasiamiesjärjestelmä. Matti Vanhasen hallituksen ohjelmassa luvataan perustaa lapsiasiainvaltuutetun virka. Virka tarvitaan, jotta myös Suomessa voidaan edistää lapsen oikeuksien yleissopimuksen kokonaisvaltaista täytäntöönpanoa sekä korostaa lapsen erityisasemaa yhteiskunnassa. Lapsiasiainvaltuutetun tehtävänä on myös edistää lapsiasioiden koordinaatiota hallinnon eri tasoilla. Valtuutettu toimii lasten edunvalvojana, nostaa esiin lasten asemaan liittyviä kehittämistarpeita sekä neuvoo ja tiedottaa.

Lapsiasiainvaltuutettu voi toiminnallaan tukea hallituksen lapsipoliittisten tavoitteiden toteutumista. Siksi lapsiasianvaltuutettu sekä asioita valmisteleva lapsiasiainvaltuutetun toimisto tarvitaan mahdollisimman pian.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2004 talousarvioon momentille 33.01.21 lisäyksenä 600 000 euroa lapsiasiainvaltuutetun viran ja lapsiasiainvaltuutetun toimiston perustamiseen.

Helsingissä 26 päivänä syyskuuta 2003

Susanna Rahkonen /sd
Raija Vahasalo /kok
Matti Kauppila /vas

Antti Kaikkonen /kesk
Pia Viitanen /sd
Lauri Oinonen /kesk